

MŪSŲ LIETUVA

NR.29 (1303) XXV. 1973 M.LIEPOS-JULHO 19 D. Kaina 60 centavų
R. Juatindiba, 20 - Caixa Postal 4421- São Paulo, ESP..Tel. 273-0338

NEVALIA RAŠYTI

Sov. Rusijos cenzūra draudžia laikraščiams, skelbti statistikas apie nusikaltimus Sovietų Rusijoje, kiek yra apleistų-pamestų vaikų, (besprizornyje) elgetų ir vaikų;

Nevalia rašyti apie teismų veikimą nei apie prievartos darbų stovyklas, nei apie suimtųjų bei kalinių skaičių jų sveikatą ir mirtingumą; Negalima aprašinėti nė kariuomenėje pasitaikančius nepasitenkinimą bei neramus, nei ligas kaip mąra, cholera ir panašias;

Nerašyti nei apie lėktuvų, automobilių ir laivų nelaimes, nei apie žemės drebėjimo, ar potvynių, ar kitų nelaimių padaromus nuostolius.

Žodžiu, Sov. laikraščius skaitant, kraštas ir komunistinė tvarka turi atrodyti be jokių trūkumų, be nu-

sikaltimų ir nelaimių-tikras žemiškas rojus.

JORDANIJA

Izraelis 7-ių dienų kare užėmė kairįjį Jordano upės pakraštį. Norėdami čia labiau įsistiprinti, žyda stengiasi išpirkti arabų žemes.

Jordanijos karalius Husseinas paskelbė įstatymą, draudžiantį parduoti žemes žydams. Pardavimas bus laikomas krašto išdavimu ir baudžiamas mirties bausme.

Sudarytas trijų asmenų teismas spręsti, kas kaltas už nejudomo turto pardavimą izraelitams.

JERUZALĖ

Rytų apeigų katalikų arkivyskupas Galiliejoje praėjusį pirmadienį atvyko į Jeruzalę ir priešais Izraelio parlamento rūmus pradėjo

KETVIRTĄ KARTĄ APSILANKYDAMAS S. PAULYJE, SVEIKINUJ VISUS MIE-LUS TAUTIEČIUS; IR TIKIUOSI, JOG BUS PROGU SU DAUGELIU PASIMATY-TI IR PASIKALBĖTI!

Gediminas Kijauskas, S.J

bado streiką. Tuo būdu jis nori priversti žydų vyriausybę leisti sugrįžti į savo namus 850-čiai Birani ir Irkit miestelio arabų. Juos žydai istrėmė 1948 metais. Arkivyskupas yra J. A. V. pilietis. Sakosi gavęs policijos leidimą šitai manifestacijai, kasdien prašysią ją atnaujinti.

Biram ir Irani yra Libano respublikos pasienyje. Žydai juos laiko labai svarbius strategiškai.

Aukščiausias Izraelio teismas nusprendė, kad arabai turį teisę sugrįžti. Tačiau vyriausybė jo sprendimo nepripažįsta saugumo sumetimais.

ŽADA NEBEGRAŽINTI

Užsienio reikalų ministras Abba Eban pasakė, jog Izraelis esąs nusistatęs pasi-laikyti dalį 1967 metais a-

atimtų žemių.

SOV. RUSIJA

Susirinko 750 aukščiausio Rusijos Sovieto delegatų. Tarp kitko jie svarstysią naują konstitucijos projektą.

ČILĖ

Santiago kardinolas Raul Silva Henrique kreipėsi į tautą prašydamas nepasiduoti politinėms aistroms o vyriausybę ir opoziciją ramiai susitarti ir išvengti gresiančio pilietinio karo.

PRANCŪZIJA

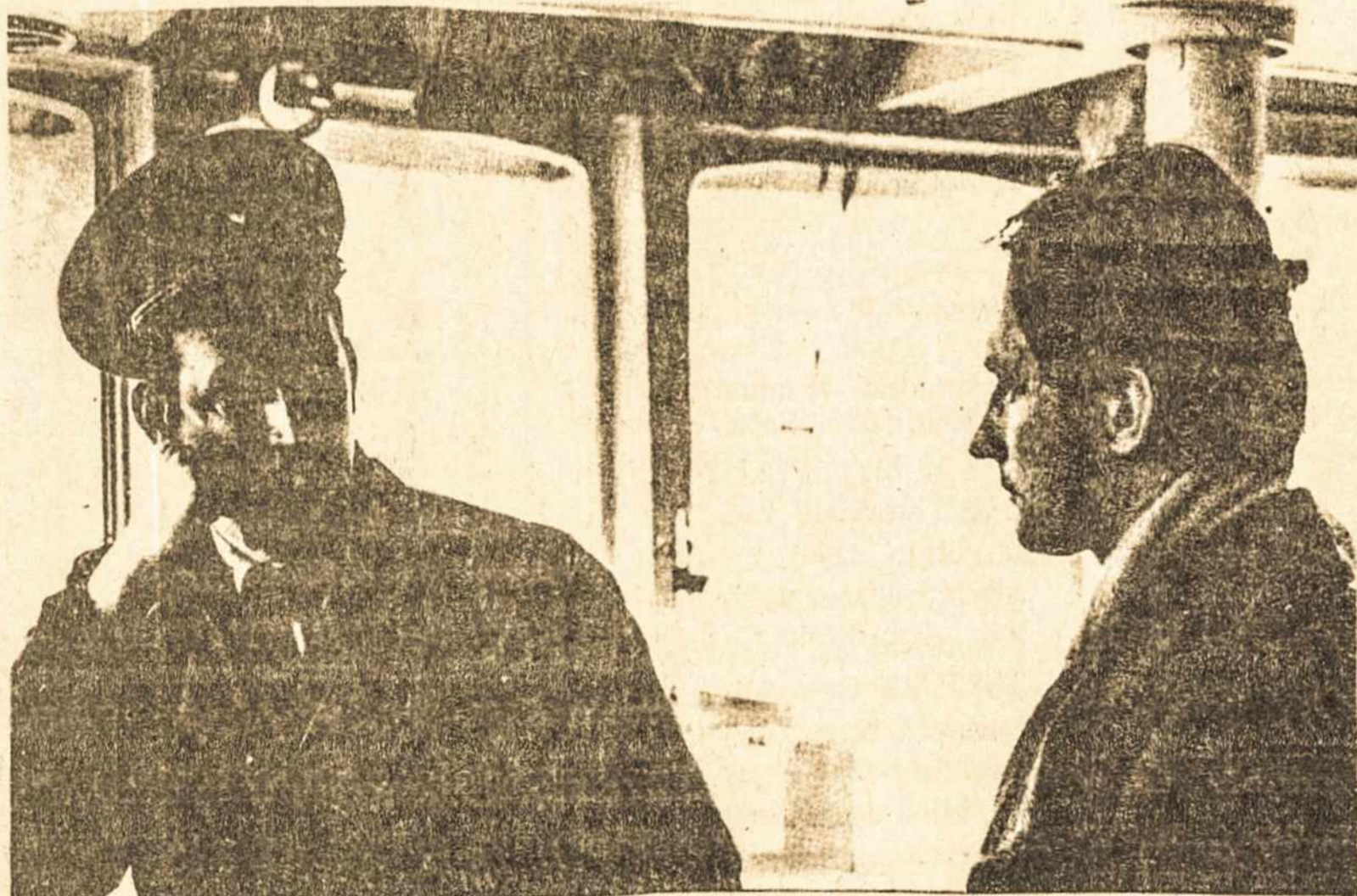
Nepaisydama kone viso pasaulio protestų, Prancūzijos vyriausybė jau yra pasirengusi išsprogdinti savo atominę "H-bombą" Pacifico vandenyne, prie Mururoa salyno.

KANKINO KANADIEČIUS

Vietnamo komunistai birželio 28 d. pasigriebė 2 kanadiečius, tarptautinės komisijos paliauboms prižiūrėti narius. Praeitą savaitgalį juos paleido ir papasakojo, kaip komunistai juos kankino.

Ilgiausias valandas tardė. Vertė pėkščius keliauti net 37 valandas be pertraukos poilsui.

Keletą kartų daužė šautuvo buože kapitono Patters nugarą. Keletą kartų neleido miegoti. Norėjo priversti pasirašyti raštą, kad jie įėję komunistų teritorijon.

Amerikietis Lt. Douglas Lundberg, kuriam Simas Kudirka padavė cigarečių pokelį su slaptu pranešimu, kad jis norįs pabėgti iš sovietų laivo, kalbasi su Algiu Rukšėnu, renkant medžiagą knygai apie šią tragediją.

RUGIENIO KALTINIMAI KUNIGUI SUSILAUKĖ ATSAKO

“Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika” Nr. 4 registruoja įvykius atskirose vyskupijose. Iš Vilniaus arkivyskupijos plačiai sustoja ties religinių reikalų įgalotinio Rugienio kaltinimu Adutiškio klebonui kun. B. Laurinavičiui ir pastarojo atsakymo laišku.

Adutiškis. 1972.III.13. šios parapijos klebonas kun. B. Laurinavičius buvo iškviestas pas Religijų reikalų tarybos įgalotinį J. Rugienį, kuris “atsakė” į Vilniaus arkivyskupijos kunigų 1971.XII.24. pasiūstą pareiškimą TSKP CK generaliniam sekretoriui L. Brežnevui (žr. LKB Kronika Nr. 1).

Įgalotinis apkaltino kun. B. Laurinavičių įžūlumu, antitarybiškumu ir patarė “daugiau užsiimti pastoracija”. Kadangi pokalbio metu nebuvo galimybės atsakyti į valdžios atstovo kaltinimus, tai 1972.VII.20. klebonas pasiuntė išsamų raštišką atsakymą. Žemiau pateikiama dalis minčių ir faktų iš minėto pareiškimo, kuris akivaizdžiai atskleidžia, kaip yra persekiojama Katalikų Bažnyčia Lietuvoje.

-o-

“Rašai vyskupam ir kunigam, kurie ‘dirba Tarybų Sąjungos įstatymų ribose’”. Šio Rugienio kaltinimo kun. B. Laurinavičius nepaneigė, nes reikėję rašyti. Pvz. 1972.IV.11 einantieji pareigas Lietuvos TSR vyskupai ir valdytojai savo ganytojų laiške pasmerkė tikinčiųjų kolektyvinius skundus tarybų valdžios atstovam. “Bažnyčios gyvenime priimta broliškai perspėti. Tai požymis Bažnyčios demokratiškumo. Kiekvienas klebonas gali sakyti savo nuomonę apie vyskupų potvarkius”, — rašo kun. B. Laurinavičius.

(Skundai prieš kunigus):

Toliau kunigas primena, kad ypatingai ateistai daug skundų rašo prieš kunigus. “1968.I.16. Įgalotinis man rodė apie trisdešimt pareiškimų, kur buvau kaltinamas. Kaip ir iš kur atsirado tie pareiškimai? Pasirodo, Švenčionėlių I vidurinės mokyklos direktorius Z. Baranauskas vaikučius užsadaręs tol laikė, kol jie neparašė padiktuotų pareiškimų. Kai kuriem mokiniams šie prievarta išreikalauti pareiškimai sugadino sveikatą.”

“1971 per K. Valadzkos laidotuves Jakelių kaimo kapinėse kalbėjau apie Dievą, mirtį ir am-

žiną gyvenimą. Tai nekalčiausia tema, o Jakelių tarybinio ūkio direktorius pasipiktino: “Čia ne vieta propagandai”. Pasklido gandas, kad direktorius prieš mane net skundą rašęs. Kai giminės ir pažįstami paklausė skundikus: ‘Kuo kleboną apkaltinate?’ — vienas atsakė: ‘Nežinau, nes pasirašiau ant tuščio lapo’. Kiti sakė: ‘Pasirašiau, nes bijojau, kad iš darbo neatleistų’. Juk dažnai pasirašoma ant skundų, nes ‘neduos arklio, šieno ar kitokių būtinai gyvenime reikalingų gėrybių.’ Netikintieji aibes skundų prirašo prieš kunigus.”

(Kas atleidžia kunigus):

Kun. B. Laurinavičius rašo, kad Lietuvos kunigai nori dirbti Tarybų Sąjungos įstatymų ribose, bet pati tarybinė valdžia nesilaiko įstatymų. “1968.I.16. įgalotinis J. Rugienis aiškiai pasakė: ‘Jei neišvažiuosi iš Švenčionėlių, turėsi pasirinkti kitą profesiją’”.

“1971.I.3. Švenčionių rajono DŽDT (Darbo Žmonių Deputatų Tarybos) Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas V. Sauliūnas išdidžiai tvirtino, kad 1968 m. mane atleidęs iš Švenčionėlių parapijos klebono pareigų.”

(Vaikų mokymas):

“Bažnytinė teisė reikalauja, kad kiekvienas kunigas mokytyt vaikus ir jaunimą tikėjimo tiesų. Juk tėvai dažnai net neturi sąlygų mokyti tikėjimo tiesų: šio kiadieniais jie dirba, sekmdieniais kai kurie bijo ateiti į bažnyčią. Lankę bažnyčią Jakelių tarybinio ūkio tikintieji būna nupiešiami ir į gėdos lentą kabunami. Jei kunigas, reikalo verčiamas, ką nors aplanko, jis kaltinamas: ‘Eini agituoti į namus.’ Taip man priekaištavo 1972.I.11. Švenčionių rajono Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas V. Sauliūnas.”

“Jei Tarybų Sąjungoj dar leidžiama Bažnyčia, tai aišku, kad tikintiesiems turi būti leista pagal jos teisę gyvent. Jei tikintie-

ji piliečiai iki 18 m. negali dalyvauti bendrose pamaldose, kaip antai procesijose, giedojimuose, tai kodėl visai nesąmoningi vaikučiai rašomi į spalukus pionierius ir komjaunuolius?”

(Kas laužo konstituciją):

“Aš nieko neverčiu eiti į bažnyčią. Jei versčiau, nusikalsčiau prieš Tarybų Sąjungos Konstituciją, kuri garantuoja sąžinės laisvę. Tad kokiais įstatymais pasiremmdama, Adutiškio vidurinės m-los lietuvių kalbės mokytoja Turlienė 1972.IV.14. išvedė vaikus iš bažnyčios?”

“Tarybų Sąjungos konstitucijos 124 str. rašo: ‘Bažnyčia atskirta nuo mokyklos’ ir ‘Valstybė atskirta nuo Bažnyčios’. Negirdėta, kad kunigas būtų nuėjęs į tarybinę mokyklą! Negirdėta, kad kunigas būtų nuėjęs į partiečių susirinkimą. O ateistai ir jų tarnai labai dažnai ateina į bažnyčią. Eina pašnipinėti, ko kunigas moko. Jau minėtas V. Sauliūnas 1971.I.5. atvirai pasakė: ‘Jūsų pamokslai mums žinomi, — mes visuomet galime juos atidengti’”.

“Bažnyčia turi įsakymą, kad tikintieji gavėnios metu nesilinksintų, nepuotautų. Kai aš šį įsakymą paaiškinau tikintiesiems, atėjęs Adutiškio apylinkės pirmininkas A. Laurinavičius perspėjo: ‘Klebone, nesikišk į saviveiklininkų reikalus! Štai, ko sulaukėme. Klebonas neturi teisės net Bažnyčios įsakymų aiškinti, apie pasninkus ir susivaldymą kalbėti.”

“Iš tikrųjų valstybė kuo artimiausiai susijusi su Bažnyčia. Ji tiesiog skverbte skverbiasi į mūsų vidaus reikalus. Kunigai verčiami vaikyti vaikus nuo altoriaus, nuo choro, turi drausti giedot, vėliavas iš tikinčiųjų surinkti, neleisti katalikiškai, pagal Bažnyčios ritualą laidot mirusius, nemokyt vaikų.”

(“Išpuoliai” ar faktai?):

“Kaltinate: ‘Rašai antitarybinius raštus’. 1972.III.13. įgalotiniui atsakiau, kad jokių antitarybinių raštų nerašiau. Vilniaus arkivyskupijos 1971.XII.24. pareiškime, adresuotame TSKP CK Generaliniam Sekretoriui L. Brežnevui, jokių antitarybinių išpuolių nebuvo. Čia tik buvo išvardinti faktai: 1. Į Kauno kunigų seminariją laisvai įstoti negalima. 2. Nei katekizmas, nei giesmynas, nei Šv. Raštas tarybiniais laikais neišspausdintas. Maldaknygių išleista tik

dėl propagandos. Jei būtų išleista, kiek reikia, tikintieji nesūlytų 30 rub. už ją. Maldaknygę gavo tik išrinktieji: choristai ir laimingieji burtų keliu. 3. J. E. vysk. Julijono Steponavičiaus ir J. E. vysk. V. Sladkevičiaus jėga į postus negražinome. Mes ne pirmieji prašome ir sielojamės dėl savo teisėtų viršininkų skriaudų. Mums brangūs idėjos draugai — broliai kunigai ukrainiečiai ir įkalintieji už tikėjimą: Zdebskis ir Bubnys. Prieš karą komunistai taip pat sielojosi dėl savo draugų. Jie rašė, prašė, rinko parašus. Pasiskaitykite A. Venclovos “Jaunystės atradimą”, Vilnius, 1970.”

(Parašai prieš ir už):

“Po antrojo pasaulinio karo Religijų reikalų įgalotinis, suredagavęs slykščiausių ir įžūliausių raštą prieš Jo Šventenybę Popiežių Pijų XII, reikalavo, kad kunigai pasirašytų.

“Lietuvos Pionierius” (1972. IV.22.Nr. 34) rašė: “Kėdainių II vidurinės mokyklos pionieriai surinko 1600 protesto parašų ir į Taikos fondą įnešė 150 rub.” Tarybų Sąjungoje vaikams leidžiama rinkti protesto parašus ir aukas, o jei kunigai kreipiasi su prašymu į tarybinius organus, tai čia įžiūrima kažkas pikto ir antitarybinio.”

“Prašėme įdarbinti kunigus ukrainiečius, nes Ukrainos tikintieji mums neduoda ramybės — kviečia mus pas save dirbti. Prašėme jų kunigus įdarbinti, nes jie teismo nenubausti.” (b.d.)

Pietų Amerikos lietuvių kongresinio leidinio viršelis

**BROLI, SESE, LIETUVI,
NEPAMIRŠK JOG TAVO TAUTA
KENČIA PAVERGA!**

Petras Pakalnis

BREŽNEVAS AMERIKOJE

Savo laiku Kruščiovas tvirtino, kad komunizmas palaidos kapitalizmą. Kai 1959 m. jis lankėsi Amerikoje, vienas JAV žurnalistas paklausė, kokiu būdu tai įvyks. Sumišęs, Kruščiovas jam atsakė, kad kalbėjęs filosofine prasme, t.y. ilgainiui tautos nusigręž nuo kapitalizmo ir priims komunizmo sistemą.

Visiškai kitaip kalbėjo Brežnevas, atsistojęs ant JAV žemės. Vos išlipęs iš lėktuvo, jis pasakė kad „šaltasis karas jau yra baigtas“. Kalbėdamas per televiziją birželio 24 dieną, jis kreipėsi į amerikiečius santūriais žodžiais, išdėstė jiems derybų rezultatus ir porą kartų pavadino juos brangiais: Brangūs amerikiečiai“. Jam viešint Amerikoje, Rusijos laikraščiai ir žmonės pradėjo kalbėti apie taiką ir draugystę su JAV. „Prieš keletą metų mes pabrėždavom purviną Amerikos politiką, taip neseniai rašė vienas Sovietų žurnalistas“. Dabar mes laikomes rusų priežodžiu: „Nemesk purvo į namus į kuriuos pats eini“.

Kodėl padėtis taip pasikeitė?

Visų pirma todėl, kad Sovietai gerai mato, jog negali kovoti dviejuose frontuose: prieš Kiniją ir JAV. Susitakę su JAV, jie galės atlaikyti kiekvieną kiniečių spaudimą.

Antra, Sovietai yra labai reikalingi užsienio kapitalo, savo žemės ūkiui ir pramonei pagerinti. Todėl jie klabena didžiųjų Europos ir JAV kompanijų duris, prašydami investuoti atliekamą kapitalą jų krašte. Nėra ko stebėtis, kad kartu su Brežnevu į JAV atvyko 50 rusų pramonės, prekybos ir žemės ūkio ekspertų. Pats Brežnevas susitiko Washingtone su 80 JAV biznierių ir kalbėjosi su jais dvi su puse valandos. Paklaustas žurnalisto, kokį įspūdį jam padarė Brežnevas, vienas JAV biznierių taip atsakė: „Labai rimtą. Aš manau, kad jis yra nuoširdus žmogus“. Ką laimėjo Brežnevas Amerikoje?

Pasitaręs 28 valandas, Brežnevas ir Niksonas pasirašė šias sutartis: 1. Okeanografijos. Per ateinančius 5 metus JAV ir Sovietų specialistai bendromis jėgomis studijuos vandenynų gilumos sroves, kad galėtų ilgesniam laikui numatyti orą bei žuvų konservavimą ir susekti povandeninius mineralų klotus.

2. Žemės ūkio. JAV ir Sovietai pasidalins žiniomis apie derlių ir jo sunaudojimą ir paskirs komisiją bendradarbiauti žemės ūkio reikaluose.

3. Transporto. JAV ir Sovietai pasidalins žiniomis ir ekspertais, kurie tobulins tiltų statybą, tunelių kėsimą ir geležinkelių užlaikymą arktikoje.

4. Kultūros. Šia sutartimi JAV ir Sovietai praplės ankščiau pasirašytą sutartį. Nauja sutartimi 40 doktorandų, galės studijuoti JAV ir Rusijoje, 30 kalbų mokytojų galės dėstyti kalbas abiejuose kraštuose, 10 profesorių pro fesoriauti, 10 grupių įvairių meninin-

Tai Maotsetungo žodžiai, kuriuos Juozas Eretas (Joseph Ehret) pasirinko motto savo svarstymams apie pasaulinę politinę padėtį („Eine weltpolitische Umschau“). Ši apžvalga Bazelyje yra išleista atskira brošiūra, o šveicarų spaudoje J. Ereto rašiniai vokiečių kalba jau nevieną kartą yra spausdinti, nevieną jis ir knygą yra išleidęs.

J. Ereto žvilgsnis yra globalinis. Jis nepaskęsta nei regionalinėse, nei chronologinėse smulkmenose, kurios tegali nereikalingai apsunkinti istorinio vyksmo išvalgą. Savo sentimentais ir savo užsiangažavimu J. Eretas yra europietis plačiausiaja to žodžio prasme. Jo Europa yra vienas organinis vienetas nuo Suomijos iki Viduržemio jūros pakraščių.

Jo pokario metų publicistiniai raštai vokiečių kalba Šveicarijoje savo tematika nevisuomet lietuvių, bet akylus skaitytojas galėjo pastebėti, kad Lietuvos situacija ir lietuviškieji rūpesčiai visuomet buvo vienas iš tų akstinių, skatinusių jį rašyti.

Pastaroji Juozo Ereto brošiūra yra ypač aktuali užsienio lietuviams, kurie Lietuvos politinę padėtį dažnai mato pernelyg siaurai, suprastintai, netgi moralistiškai. Kaip jau minėjome, Juozo Ereto žvilgsnis yra globalinis. Tarptautinės politikos faktus jis stengiasi įrikiuoti į pačią istorijos eigą. Todėl jo svarstymus jau galime priskirti tai disciplinai, kuri Vakaruose vadinama „contemporary history“, atseit, dabarties istorijai. „Istorijoje amžina tėra kaita“, — rašo Juozas Eretas. Iš šio postulato išplaukia ir svarstymų dinamiškumas, perspektyviškumas, atsisakymas tarptautinės politikos faktus sustingdinti ir vertinti statiškai.

Autorius svarstymus pradeda nuo po antrojo pasaulinio karo susidariusios padėties, kurioje vyravo dvi pasaulinės galybės: JAV ir Sovietų Sąjunga. Abiem pusėm pasigaminus branduolinius ginklus, išivyravo vadinamasis atominis klubas, kuris kone 30 metų ženklino pasaulinės politikos eigą. Betgi, J. Ereto žodžiais, amerikietiška sovietiškas „duumviratas“ pasibaigė septyniadešimtais metais, į pasaulinės politikos eigą įsijungus Kinijai. Susidaręs tripola-

kų bei 35 menininkai galės pasirodyti JAV ir Sovietuose. Be to, žurnalai „Amerika“, skirtas rusams ir „Sovietų Gyvenimas“, skirtas amerikiečiams, pakels tiražą nuo 62,000 iki 82,000.

5. Muitų. Penktą sutartimi JAV ir Sovietai nustatė muitus pavieniams asmenims ir bendrovėms. Nors Brežnevas norėjo gauti palankesnę sutartį, bet dauguma senatorių jai nepritarė, nes Rusija varžo savo piliečių emigraciją.

“Visą pasaulį akyje laikykite”

Profesoriaus Juozo Ereto žvilgsnis į tarptautinę politiką

R. E. MAZILIAUSKAS

riškumas dar nesąs galutinai įsitvirtinęs, nes Kinija vis dar vystanti savo didžiulį potencialą, bet pasaulinės politikos schema dabar jau yra išreikština trikampio figūra.

Bent keturis skyrius autorius skiria Kinijai, kiniečių galvosei ir etikai nagrinėti, jų tradicijų suvokimui ir politinei motyvacijai parodyti, istoriniams Rusijos — Kinijos santykiams, ypač gi išryškinti „nelygiosiom sutartim“ (1858—1860), kurių dėka Sovietų Sąjunga vis dar valdo 1,5 milijono kvadratinųjų kilometrų žemės Turkestane, Pamyro kalnyuose ir Amūro srityse, kurios kadaise priklausė Kinijai. Ne tik ideologiniai ginčai ir arogantiška Maskvos laikysena tautinės savivarbos nestokojančių kiniečių komunistų atžvilgiu iššaukė Maskvos — Pekingo skilimą, bet ir Kinijos pretenzijos tiem didžiuliam sovietų valdomiems plotam Vidurio Azijoje.

Tuo tarpu Amerikos atžvilgiu tradicinė kiniečių laikysena yra beveik draugiška. Kiniečiai nepamiršo, kad nuo „opiūmo karų“ 1842 m. amerikiečiai visą laiką priešinosi japonų ir europiečių invazijom Kinijoje. Nuo 1941 m. Kinija ir JAV bendrai kovojo prieš japonus, o, be to, amerikiečiai Kinijoje steigė universitetus, tūkstančiai kiniečių studijavo JAV-se ir aplamai Kinijos—JAV santykiai visuomet buvo sklandūs ir draugiški iki 1950 metų. Netgi Vašingtonui remiant Čiangkaišeko valdžią Formozoje, amerikiečiai domėjosi Kinija. Tai rodo ir tas faktas, kad JAV-se buvo apginta per 500 disertacijų sinologijoje. Todėl ir kiniečiai esą linkę pastarųjų 20 metų įtampą tarp Vašingtono ir Pekingo vertinti kaip neesminę išimtį istorijos eigoje ir JAV-se mato draugą bendrame fronte prieš Sovietų Sąjungą. Panašūs motyvai ir Niksoną pastūmėjo praeitais metais padaryti savo istorinį vizitą į Pekingą, kurio dėka pasaulinės politikos „duumviratas“ tapo „triarchija“.

„Triarchijos“ išsivystymas labiausiai baugina Sovietų Sąjungą, kuri tuo būdu atsirado viduryje — tarp dviejų galimų frontų Vakaruose ir Rytuose. Tai sovietus verčia išlaikyti ir vis stiprinti savo kariuomenę. Iš

165 sovietinių divizijų 80 stovi šalies vidury, 31 Europos satelitinuose kraštuose, o 44 prie Kinijos sienos, kur paruoštyje yra 800.000 vyrų ir 5.000 lėktuvų. Tačiau sovietų generalinio štabo skaičiavimais, konvenciniam karui prieš Kiniją būtų reikalinga 12.000 lėktuvų ir šešių milijonų vyrų armija...

Jeigu sovietai Rytuose kaupia vis didesnius karinius išteklius, Vakaruose jie pirmoje eilėje pasikliauja diplomatine iniciatyva, kurios tikslas esąs trukdyti Europos vienybę. Ir Sovietų sutartys su Vakarų Vokietija tėra diplomatinis Kremlius ginklas, kurio tikslas esąs mažinti įtampą Europoje, kad atpalaiduotų jėgas Azijai. Ir Sovietų propaguojamoji Europos saugumo konferencija turėtų tarnauti Kremlius tikslams, t. y. garantuoti dabartines Europos sienas. Bet ir Vakarai tokioje konferencijoje tikisi iš Kremlius išsiderėti šokių tokių nuolaidų, ypač prisiminus, kad „titai“ ir „dubčekai“ Rytų Europos kraštuose laukia palankios valandos pasireikšti.

Juozas Eretas prileidžia, kad dabartinis pasaulio politikos schemas trikampis ilgainiui gali išsivystyti į keturkampį arba penkiakampį, pakankamai išsirutuliojus Japonijos ir Vakarų Europos ekonominiams, politiniams ir kariniams potencialui. Šias pastangas kaip tik ir trukdanti Kremlius diplomatija, remdamasi šūkiu „skaldyk ir valdyk...“

Savo svarstymus autorius baigia perspėjimu Šveicarijai, kuri tradiciškai laikosi neutralumo politikos. Jis perspėja, kad galybė, kuri visomis priemonėmis priešinosi ir trukdo Europos vienybės idėjai, neaplenks nė Šveicarijos, nepalikdama tos saugumo ir demokratijos gazės Europos viduryje nepaliestos. Europos likimas esąs ir Šveicarijos likimas, todėl šveicarai savo neutralumo negali suprasti pernelyg siaurai.

Kaikurios Juozo Ereto išvados galbūt yra ginčytinos, bet šitie jo svarstymai yra puikus pavyzdys, kaip pasaulinės politikos problemos turi ir gali būti nagrinėjamos, būtent, ne papijiškai, bet globališkai, ne vien tik savo reikalus matant, bet ir savo reikalus įstatant viso dabarties istorijos vyksmo perspektyvon.

6. Atominės energijos. Šia sutartimi abu kraštai pareiškė norą bendradarbiauti per 10 metų ir studijuoti atominės jėgos vartojimą taikos tikslams.

7. Civilinės aviacijos. JAV ir Sovietai pratęs linijas iki Washingtono ir Lenino grado.

Svarbiausias pasitarimų rezultatas yra pasirašytas nepuolimo paktas. JAV ir Sovietai tarsis, jei kurioje pasaulio dalyje kiltų atominio karo pavojus. Be

to, Brežnevas ir Niksonas nustatė gaires deryboms atominiam ginklams sumažinti. Kad JAV ir Sovietų santykiai nuolatos gerėtų, Niksonas ir Brežnevas susitiks kasmet ir svasstys iškilusius klausimus.

Stalinas pradėjo „Šaltąjį karą“, Kruščiovas kalbėjo apie tautų sugyvenimą, ir padarė amerikiečiams gerą įspūdį.

Laisvės fronte

Nuo pat sovietinės okupacijos pradžios visa lietuvių tauta atsidūrė kovojančiame laisvės fronte. Ji tarytum buvo atblokšta į 1918 metus, kai vyko savanorių kovos už Lietuvos nepriklausomybę. Tautoje kilo rezistencija, kurios frontas nusitęsė iki laisvojo pasaulio. Kruvinos partizanų kovos baigėsi, tačiau laisvės kova nepasibaigė. Ir ji negali baigtis tol, kol nesibaigs sovietinė vergija. Tai matyti iš visų pavergtų tautų gyvenimo, tai ryšku ir iš lietuvių tautos faktų. Pastarųjų metų įvykiai aiškiai rodo, kad lietuviai negali nurimti vergijoje. Šiuo metu jų kova nėra kruvina, tačiau ji vyksta tokiais būdais, kurie yra įmanomi dabartinėmis sąlygomis. Vienokia kova vyksta krašto viduje, kitokia — laisvajame pasaulyje. Gyvenantieji anoje sovietinės uždangos pusėje negali mokyti mūsų šioje pusėje ir atvirksčiai. Vietinės sąlygos diktuoja ir veiklos būdus. Jei anoje pusėje reikia atsilaikyti prieš didėjančią rusų spaudimą, tai šioje tenka grumtis su didėjančia apatija ir saldžiu laisvės svaiguliu. Jei tenai kimbama į lietuviškos praeities žadinimą, folklorinę veiklą, veržimąsi į kultūrinę sritį, tai čia žvelgiama į politines galimybes, į pasaulio opinią, laisvą žodį, komunikacines priemones, stengiantis neapleisti ir kitų sričių. Taigi, susidaro dvilypis frontas, siekias to paties tikslo — laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai. Sąlygos labai skirtingos, tad ir galimybės bei metodai skirtingi. Tiesa, išeivija nėra pagrindinis veiksnys, tačiau ir jos dalyvavimas laisvės fronte nėra bereikšmis. Ji yra tokioje pozicijoje, iš kurios gali daug pagelbėti bendrajam uždaviniui.

Šiapus Atalnto ir aplamai Vakarų pasaulyje mūsų laisvės fronto priešakyje budi Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Tai būtina institucija. Jeigu jos nebūtų, reikėtų arba ją įsteigti, arba rasti kitą kurį organizuotą vienetą tiems uždaviniams vykdyti. VLIKas nuo pat savo veiklos pradžios Vakaruose vykdo savo misiją, kiek pajėgia esamose sąlygose. Buvo visa eilė krizių, tačiau jos nesukliudė pagrindinės veiklos. Ypač dinamiškas pasirodė pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, kuris Lietuvos laisvės labai negaili nei savo jėgų, nei lėšų. Vis dėlto, kaip kiekvienas gyvas organizmas, taip ir VLIKas reikalingas nuolatinio atsinaujinimo. Iš dalies

jis vyksta, bet nepagauna plačiosios visuomenės dėmesio. Galbūt pagrindinė VLIKo silpnybė yra ta, kad jis per mažai kreipia dėmesio į atramą plačiojoje visuomenėje. Retkarčiais pasirodo su pranešimais VLIKo pirmininkas — tai beveik ir viskas. Trafaretiniai pranešimai spaudoje to uždavinio negali atlikti. Kai lėšų rinkėjai Tautos Fondui nuolat girdi nepalankius klausimus, pajunta, kad labai trūksta kontakto su visuomene. VLIKo seimuose dalyvauja partijų atstovai, bet jie per daug negausūs, kad galėtų pakankamai informuoti visuomenę. Pvz. iš Kanados, kur, imant proporcingai, surenkama daugiausia lėšų, VLIKo seimuose dalyvauja tik vienas kitas, nes čia partijų veikla yra beveik išnykusi. Jei norima, kad visa išeivija dalyvautų laisvės fronte, reikia ją plačiau ir įjungti vienokiu ar kitokiu būdu. Laikas pagalvoti apie įjungimo būdus, apie tvirtesnę atsirėmimą į plačiąją išeiviją, neprarandant mandato kalbėti bei veikti pavergtos tautos vardu.

Kaip kiekvienoje kovoje, taip ir mūsų kovoje, šalia pasiryžėlių, atsiranda ir kenkėjų. Jų yra pačioje Lietuvoje, jų atsiranda ir išeivijoje. Kad jų yra okupuotoje Lietuvoje, netenka stebėtis. Visose tautose atsiranda žmonių, kuriems asmeniniai, karjeriniai interesai yra svarbesni už bendruosius. Tokių buvo Lietuvoje Hitlerio, Stalino laikais, tokių yra ir dabar. Labiau stebėtis reikia išeivijos tautiečiais, kurie ryžtasi kenkti laisvės frontui. Čia niekas jų neverčia būti pataikūnais ir tuo būdu pelnyti sau baltesnę duoną. Tiesa, tokie egzemplioriai būna reti, bet atsiranda. Antai, tokį išdavimo kelią jau seniau pasirinko buvęs ALTOs tarnautojas Albinas Morkus, o dabar — VLIKo tarnautojas Vytautas Alseika. Žinoma, jie paslapčių ten nugabenti negali, nes jų beveik nėra, tačiau pats faktas, kad lietuvis patriotas gali pereiti priešo pusėn, yra gėdingas ir kenksmingas. Prie laisvės fronto kenkėjų skirtini ir tie, kurie, gerų intencijų vedini bei užsidegę klaidingai suprastu "bendradarbiavimu", ima kirsti šaką, ant kurios patys sėdi, ir gyventi iliuzija, kad Lietuva nėra pavergta. Jie ne tik patys pasitraukia iš Lietuvos laisvinimo veiklos, bet ir ima niekinti joje dirbančius. Nejučiomis jie pasitarnauja pavergėjui, prieš kurį tauta kovoja. Komunistais jie gal ir nepasidaro, bet atlieka tą patį vaidmenį, kaip ir užsienio lietuviai komunistai, kurių patriotizmas yra maskvinis. Veikiant tokiai penktajai kolonai, laisvės fronto budrumas turėtų padidėti ir apsisaugoti nuo parazitinio elemento, kuris ateityje gali net pagausėti.

TAIKA TIK PER ŽMONIŲ RELIGINĮ ATSINAUJINIMĄ

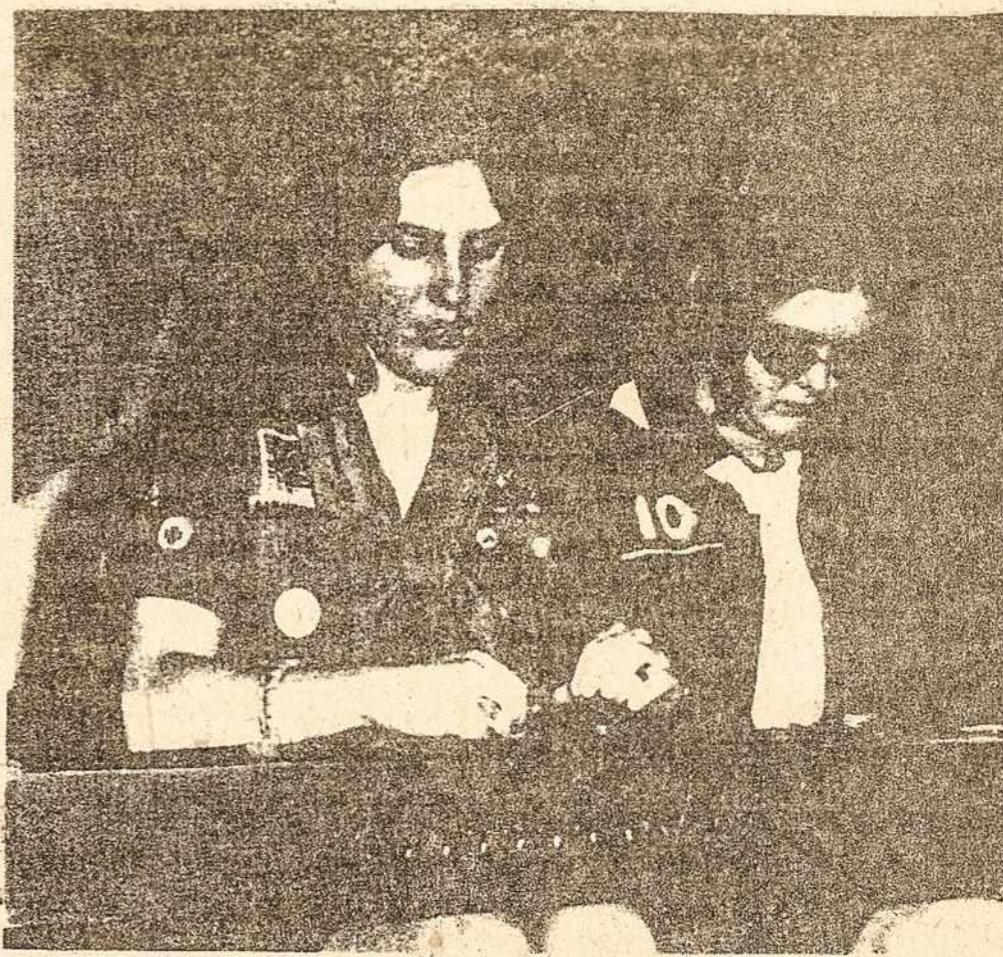
P. Pauliaus VI žodžiais, žmonijai yra būtinas atsinaujinimas ir susitaikymas. Žmonijai yra būtinas individų vidinis dvasinis atsinaujinimas ir susitaikymas su Dievu, su žmonėmis, paties su savim. Vienkartinio atgailos darbo, trumpalaikio apsimarinimo, atgailos sakramento ar vienkartinio kad ir visuotinių atlaidų čia nepakanka. Kad žmonijos laimėjimai nenuėitų nepataisomų jai pačiai nuostolių keliais, yra laikas patikrinti visą žmogaus gyvenimo filosofiją, kaip suprantame save, savo gyvenimo prasmę ir tikslą, ko iš tikro siekiame. Reikia patikrinti visą savo mentalitetą: koks yra mano protavimu, jausmu, elgesio ir viso gyvenimo santikis su Kristum, su krikščioniškais principais, su artimu, su pasauliu. P. Paulius VI sako, kad žmogui laikas išsamiai pagalvoti ir apsispręsti su kuo esame: ar esame tikri Kristaus mokiniai ar tokiais tik užregistruoti, ar krikščionys krikščioniškai ir gyvena ar tik fariziejai.

Yra daug žmonių, kurie buvo kieno nors taip paveikti, kad save nuosekliai ištyrę drąsiai ir atvirai apsisprendė kas yra, taisytino ir radikaliai bei pastoviai pakeitė savo gyvenimą. Tokios šviesos ir drąsos padaryti reikiamą išvadą, tokio drąsaus ryžto išvados įgyvendinti yra reikalinga šiandieninė žmonija. Kiekvienas esame žmonijos narys, kiekvienas savo teisingu ir drąsiu sprendimu keisdami asmeniniai save, panaudodami savo įtaką visuomenėje turėsime įtakos ir visai žmonijai.

Tokiu sprendimu pirmoji praktiška

su savim pašalinant visus prieštaravimus tarpe krikščioniško tikėjimo, principų, savos sąžinės ir praktiškojo kasdieninio gyvenimo. Susitaikymas su Dievu. Čia tenka prisiminti, ką suprantame protu ir išpažistame tikėjimu, kad ne mes esame aukštesni už Dievą ir ne Dievas yra mums nusikaltęs ar skolingas. Taigi norint susitaikyti su Dievu yra būtina, kad žmogus siektų to susitaikymo meilėje ir nusizeminime. Baimė be meilės yra paremta egoizmo, ji netinka susitaikymui. Kas nuoširdžiai nori susitaikyti, tas užgautąjį atsiprašo iš meilės, o ne iš baimės. Taip pat negali būti tikro susitaikymo be pasiryžimo jį tesėti. Taip susitaikius su Dievu nebus sunku susitaikyti su žmonėmis. Norint būti tikroje taikoje su Dievu negalima su viena žmonėmis susitaikyti, o su kitais pyktis. Su žmonėmis susitaikymas tada bus tikras, kai galėsime nuoširdžiai visus žmones vadinti broliais: savoje šeimoje, Bažnyčioje, tautoje, visuomenėje. „Jeigu jūs neatleisite žmonėms, né dangiškasis Tėvas neatleis jums jūsų nusikaltimų“ (Mat. 11,15). Svarstydami savą vidinį atsinaujinimą svarstykime ne tik šį gyvenimą, ar motyvus sekančius iš mūsų dabarties, žmonijos ateities, o prisiminkime netolimą savą realybę: mastykime apie tai savo karsto ir pomirtinio gyvenimo akivaizdoje.

Šia proga P. Paulius VI primena, kad Dievas mylėdamas žmoniją pats ją išpėja, kai žmonės patys laiku nesupranta iš jų klaidų gresiančių pavojų. Dievas taip darė senovėje per pranašus, tuo tikslu atėjo Kristus, po Kristaus užengimo į dangų Dievas kalba per jo

Kanklių grupės vadovė Snaigė Valiūnaitė ir Aušra Vaitkutė.
S. Dabkaus nuotrauka

patingu būdu atšvesti šventuosius metus, tai yra rimto pagrindo manyti, jog per Bažnyčią šaukia žmonija pats Dievas.

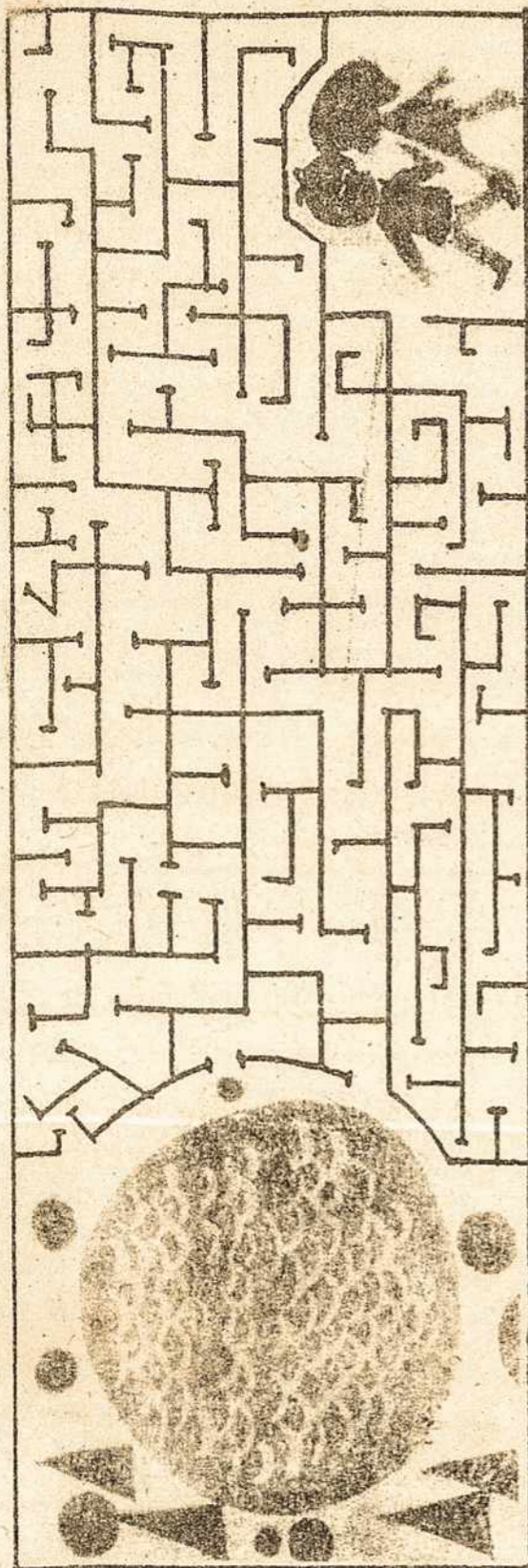
Šios jau paskelbtos mintys ir visos kurios bus Apaštalo Sosto paskelbtos besiruošiant šventiesiems metams ir jų eigoje, turėtų būti nors katalikams asmeninių mastymų, misijų, rekolekcijų, studijų dienų temomis. Tai liečia mus dabar gyvenančius ir mūsų palikimą ateinančioms kartoms. Tenebūna tai balsas tyruose, o mūsų gerų valių, protų, drąsaus ryžto kelrodžiai.

Vysk. V. Brizgys

DIDELIS STABDIS LIETUVIŠKOJO ORGANIZACIJŲ, CHORŲ, TEATRO IR KITOS VEIKLOS YRA MŪSŲ SAVIMYLA, RŪPINIMASIS TIK SAVO REIKALIUKAIS, NEPAISANT TAUTOS REIKALŲ. TA SAVIMYLA VEDA Į RIETENAS, NESUTARIMUS, UŽSIGAVIMUS IR TADA METAMA BET KOKS LIETUVIŠKAS DARBAS. NET KITIEMS JI DIRBANT NEPADEDAMA, TIK KRITIKUOJAMA. AR TAIP YRA TIK KITOSE LIETUVIŲ KOLONIJOSE, AR TIK MŪSU?

MŪSŲ LIETUVA
III lažiesiems

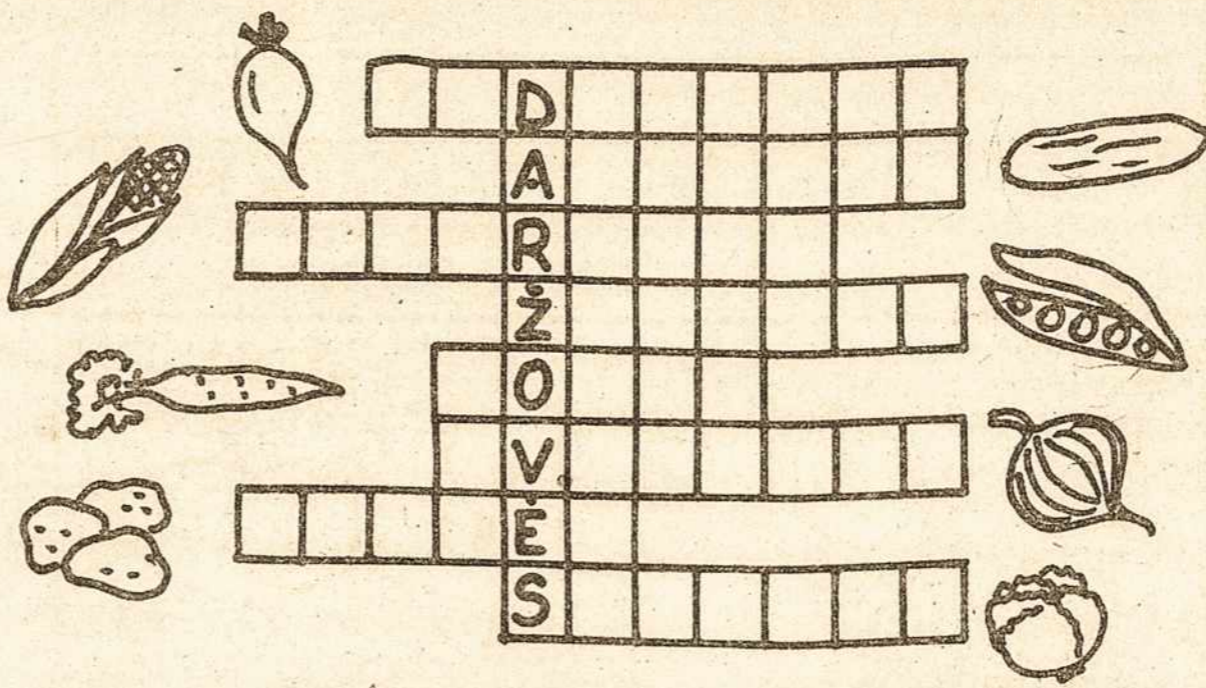
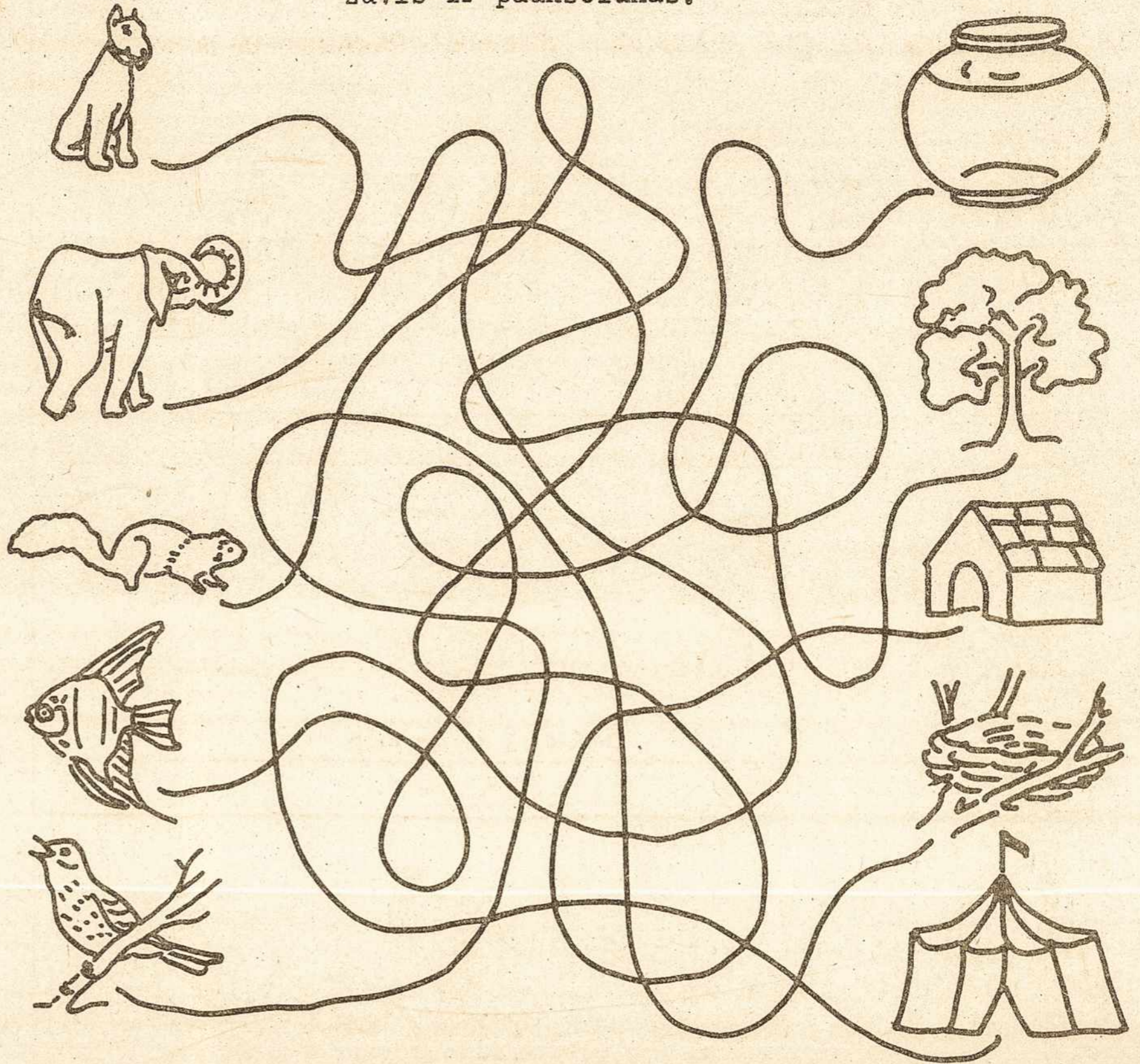
Suraskime kur gyvena šuo, dramblys, voveraitė
žuvis ir paukščiukas.

UZDAVINYS

KURIO KELIU
NUEITI PRIE EZERO?

DARŽOVĖS: Rūškelėlis,
agurkas, kukurūzas,
žirniat, morka, svogū-
nas, bulvės, salotai

Į langelius įrašyk daržovių vardus.
A.N.

Atspėk mišlę:

Neturi dantų,
kanda iki akių.
Geltonas žmogelis,
žalia barzdelė.
Ant žemės glėbys,
po žeme obuolys.

MISLIŲ ATSAKYMAI

SVOGŪNAS
MORKA
BULVĖ

IRUTĖ IR KESTUTIS

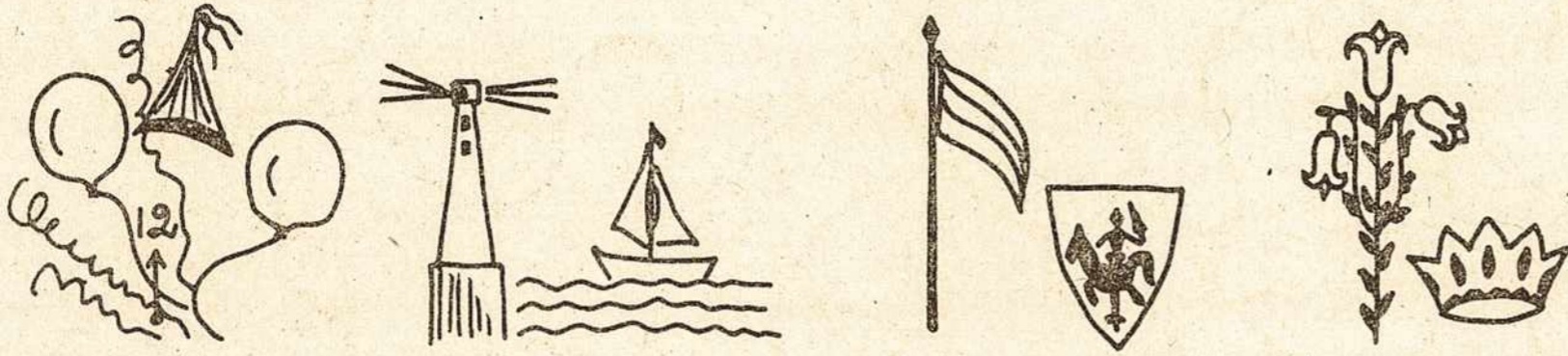
D. BASTYS

ŠVENČIŲ KALENDORIUS

Paruošė
V.S.A.N.

PO PIEŠINIAIS REIKIA PARAŠYTI ŠVENTĖS PAVADINIMĄ IR DATĄ.

KLAIPĖDOS DIENA

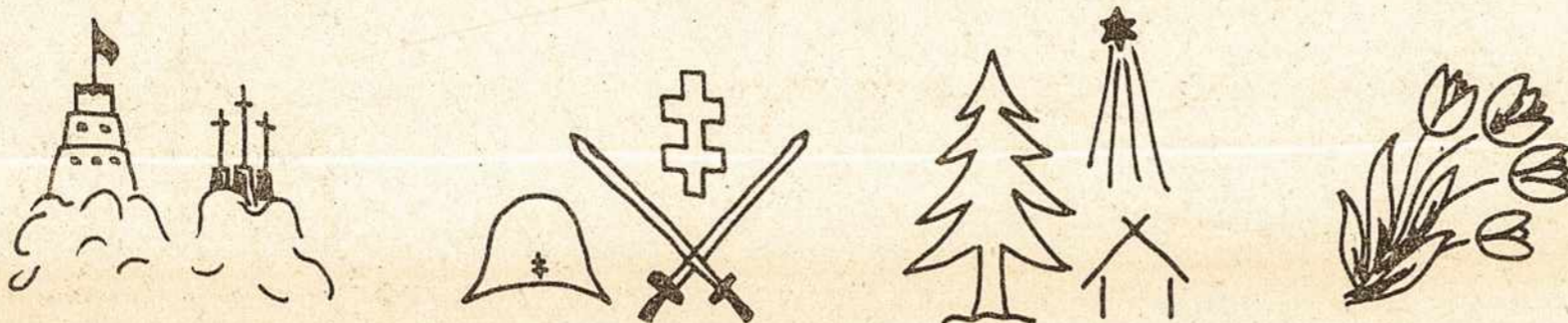
SAUSIO 15

...TAU
JAUNOJI
LIETUVA.

DARIAUS IR GIRĖNO

LIEPOS 17

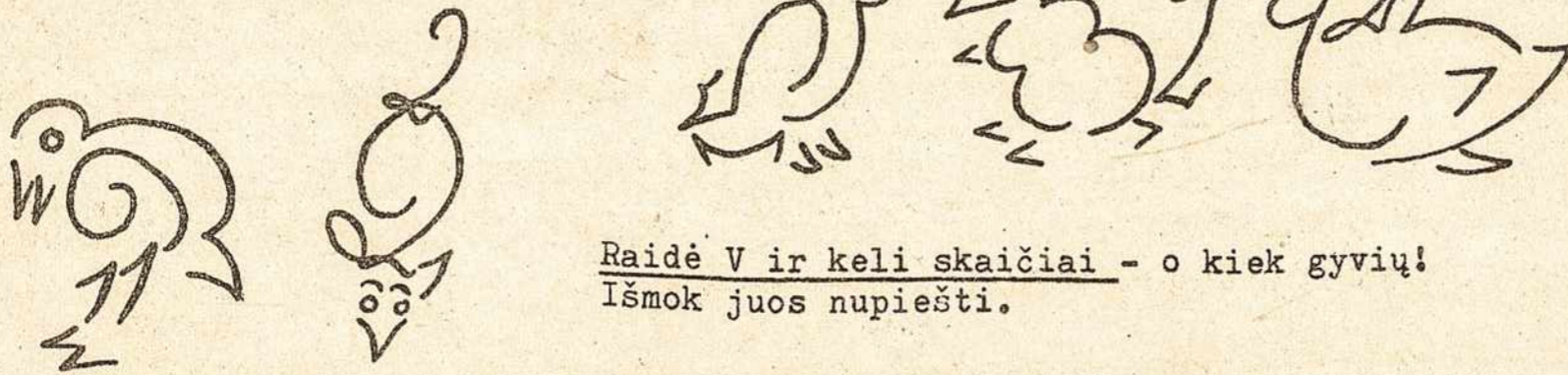

VILNIAUS DIENA

SPALIO 9

ČIA PARAŠYK SAVO
VARDO DIENĄ.

IR IŠ SKAIČIŲ GALI ŠIS TAS IŠEITI...

Raidė V ir keli skaičiai - o kiek gyvių!
Išmok juos nupiešti.

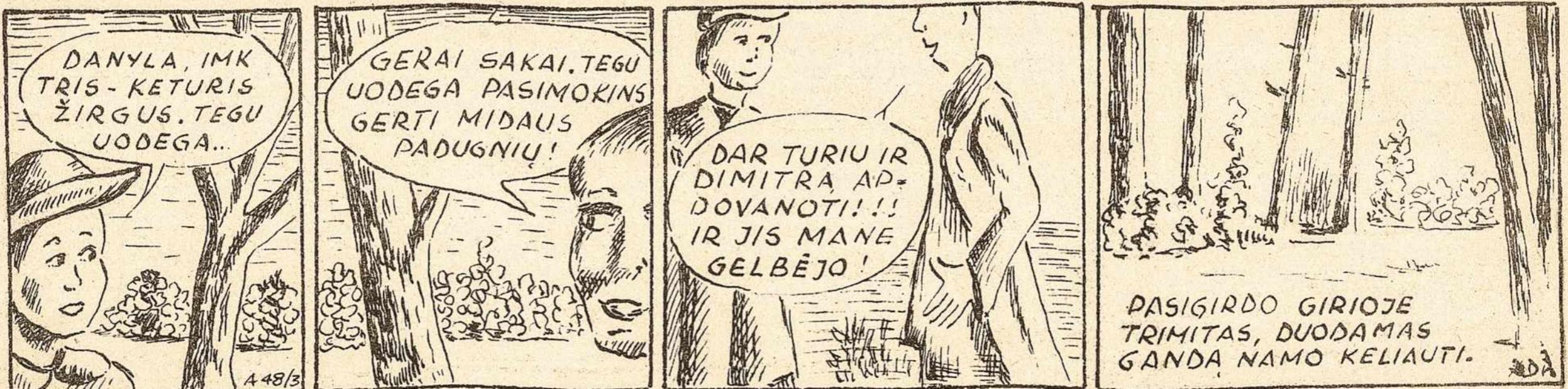
ŽEMAITUKAI

Lietuviai arklius augino jau pirmąsias bendruomenės laikais. Ištyręs pilkapiuose surastų arklių griaučius, prof. K. Aleksa nustatė, kad tai buvę nedideli arkliukai, maždaug 10 cm žemesni, negu dabartiniai žemaitukai. Lietuvos Didžioje Kunigaikštystėje buvo daug valstybinių ir privačių žirgynų, kuriuose buvo laikoma tūkstančiai žirgų. Lietuviški žirgai buvę labai išvermingi: raiteliai jais nujodavę net 300 km per parą. Senosios kronikos Gediminą, Algirdą ir Kęstutį mini kaip puikius jorkikus ir arklivinkus. Matyt, ne veltui Kęstučio ir Algirdo laidotuvėse buvo sugedinti ir jų mylimiausi žirgai. Kronikose rašoma, kad kryžiuočiai ir kalavijuočiai iš Lietuvos išvesdavę tūkstančius žirgų, bet ir lietuviai parsivesdavę iš kryžiuočių daug.

Įdomu, kad garsiosios mūsų žemaitukų veislės pavadinimas atsirado ne Lietuvoje, o Lenkijoje XVI-XVII a. Iš Lietuvos kilę arkliai buvo vadinami žmudais, rusai vėliau juos vadino žmudkomis, taigi žemaitukais, o ilgainiui tuo vardu ir Lietuvoje jie imti vadinti. Ištiesais šimtmečiais niekas netobulino žemaitukų veislės, tik XIX a. pabaigoje Rietavo ir Plungės dvarininkai Oginskiai pradėjo selekcijos darbą. Geriausi tos veislės arkliai buvo auginami Raseinių, Telšių ir Šiaulių apylinkėse.

ALGIMANČIAS

VINCAS PIETARIS

GLOBOJA
LITERATūros
RATĖLIS

LITERATŪRA · DAILĖ · MOKSLAS

DARIUS IR GIRÉNAS

Liepos 15 dieną sukanka 40 metų, kai iš New Yorko pakilo „Lituanika“, o liepos 17 lietuviai mini lakūnų, traigišką mirtį. Savo skrydį šie Amerikos lietuviai skyrė „Tau, jaunoji Lietuva“.

Sumanymas skristi per Atlantą tais laikais, kai oro susisiekimas buvo vos pradėjęs vystytis, kilo ir iš C. Lindbergho kelionės New Yorkas - Paryžius (1927 metais) ir bendrai iš abiejų lietuvių noro kuo nors Lietuvai pasitarnauti.

Lietuviams išeiviams Dariaus ir Girėno žygis turi ypatingą reikšmę, kadangi abu, būdami maži, buvo tėvų nusivežti į Jungtines Amerikos Valstybes, pirmojo pasaulinio karo metu tarnavo JAV kariuomenėje Europoje. Tu rėdami naują tėvynę, jie sielojosi dėl Lietuvos. Tarnavo savanoriais Lietuvos kariuomenėje, vėliau grįžo atgal į JAV-bes savo plano vykdyti.

Beveik didesnis lakūnų laimėjimas buvo ne pats skrydis, bet sugebėjimas išsukti kitų lietuvių imigrantų paramos, kuri buvo reikalinga lėšoms sukelti, kad lėktuvas galėtų būti kelionei paruoštas. Tas darbas jiems užtruko 2-3 metus.

1927 metais Lindberghas nuskrido 5792 kilometrus per 33:29 valandų - vienas Lietuviai šešeris metus vėliau nuskrido 6411 km. per 37:11, iki jų žuvimo vietos Rytprūsiose. Tai buvo antras ilgumu skrydis aviacijos istorijoje iki to laiko. Ano meto aviacijos spauda pažymėjo jų apskaičiavimų tikslumą, nes jie mažiau nukrypo nuo užsibrėžto kelio, negu kiti lakūnai.

Aišku, jie abu buvo nepaprastai prityrę skraidytojai, JAV civilinėje aviacijoje išskridę šimtus tūkstančius kilo metrų.

Jų žuvimo priežastys Soldino miškelyje ligi šiandien nėra labai aiškios, bet jų žygis, kuris tikrai buvo samoningai ruošiamas ir vykdomas, liko neišdildomas iš Lietuvos istorijos.

Per laidotuvių iškilmes Pietų Amerikos lietuvių vardu Kaune kalbėjo a.a. kun. Benediktas Sugintas. Iškilmėse dalyvavo virš 60.000 lietuvių, vėliau jų atvaizdai ir testamentas iškalti garsiajame Puntuko akmenyje, daug kur pastatyti paminklai ar pavadintos draugijos ar patalpos - Dr. Vinco Kudirkos mokyklos salė, Rua Lituania, pavadinta jų vardu.

Pagrindinis lietuvių išeivių minėjimas įvyks liepos 17 dieną Čikagoje, prie Dariaus ir Girėno paminklo Marquette parke, kur gyvena daug lietuvių.

DAR APIE PRŪSU LIETUVIUS

Kai prieš du metus literatūros būrelyje klausėmės apie Kristijono Donelaičio kūrybos ištraukas, kur Henrikas Valavičius mums deklamavo apie visokius to meto būrų įvykius, kitas lietuvis tėviskėje rašė irgi apie prūsų lietuvius, o ypač apie vieną, išimtinai svarbų žmogų.

Taigi, prieš du metus pasirodė dr. J. Lelio knyga pavadinta: BLYŠKIOSIOS PABAISOS ATRADĖJAS FRICAS RICHARDAS ŠAUDINIS.

Uždavinys

Gydytojai ir negydytojai žino, kad

vienas pikčiausių žmonijos priešų kaip tik yra sifilis. Jį sukelia blyškioji spirocheta. Per ilgą laiką buvo pažįstama tikrai liga, bet ne jos sukėlėjas.

Ir kaip tik Šaudinis atsitiktinai 1905 m. kovo 3 dieną pirmą kartą pastebėjo blyškioją spirochetą ir po ilgu stebėjimu kovo 26 dieną galutinai išrodė sifilio priežastį.

Ne vien tai, bet ir kiek anksčiau jis buvo išrodęs ir amebinės dizenterijos sukėlėjas. Žinoma tai labai išskėlė mokslininko vardą ir Lisabonos tarptautiniame medicinos kongrese organizacinis komitetas vienbalsiai nutarė jam paskirti už blyškiosios spirochetos atradimą labai didelę tuo metu 5000 frankų premiją. Nors jam ir tie pinigai buvo labai reikalingi, tačiau vokiečių delegacija pareiškė, kad jis per jaunas gauti tokią didelę garbę ir kad jis nėra net gydytojas...

Tai kas gi buvo tasai Fricas Richardas Šaudinis?

Kilmė

Jo seneliai ir proseneliai buvo Dariaus apskrities valstiečiai. Jo tėvas tarnavo Rėžininku dvare arklių prižiūrėtoju, o vėliau ūkvedžiu.

Fricas gimė 1871 metų rugsėjo 19. Vokiečiai apie jo kilmę paprastai nemini, arba tvirtina, kad jis buvęs „tikras vokiečių“, kas jau parodo, kad už to „tikrumo“ kažkas slypi. Lenkų, rusų ir kitų tautybių istorikai pažymi, kad Šaudinis buvo lietuvis.

Frico tėvams persikėlus į Gumbinę, vaikas tėvų verčiamas įstojo į gimnaziją, bet be didelio noro. Vistik ją baigęs įstojo į Berlyno universitetą. Čia jau rimtai ėmėsi studijuoti gamtos mokslus.

Tapo stropiu studentu ir trečiais studijų metais (1893) jau buvo išspausdintas vertingas jaunojo mokslininko darbas apie pirmuonis.

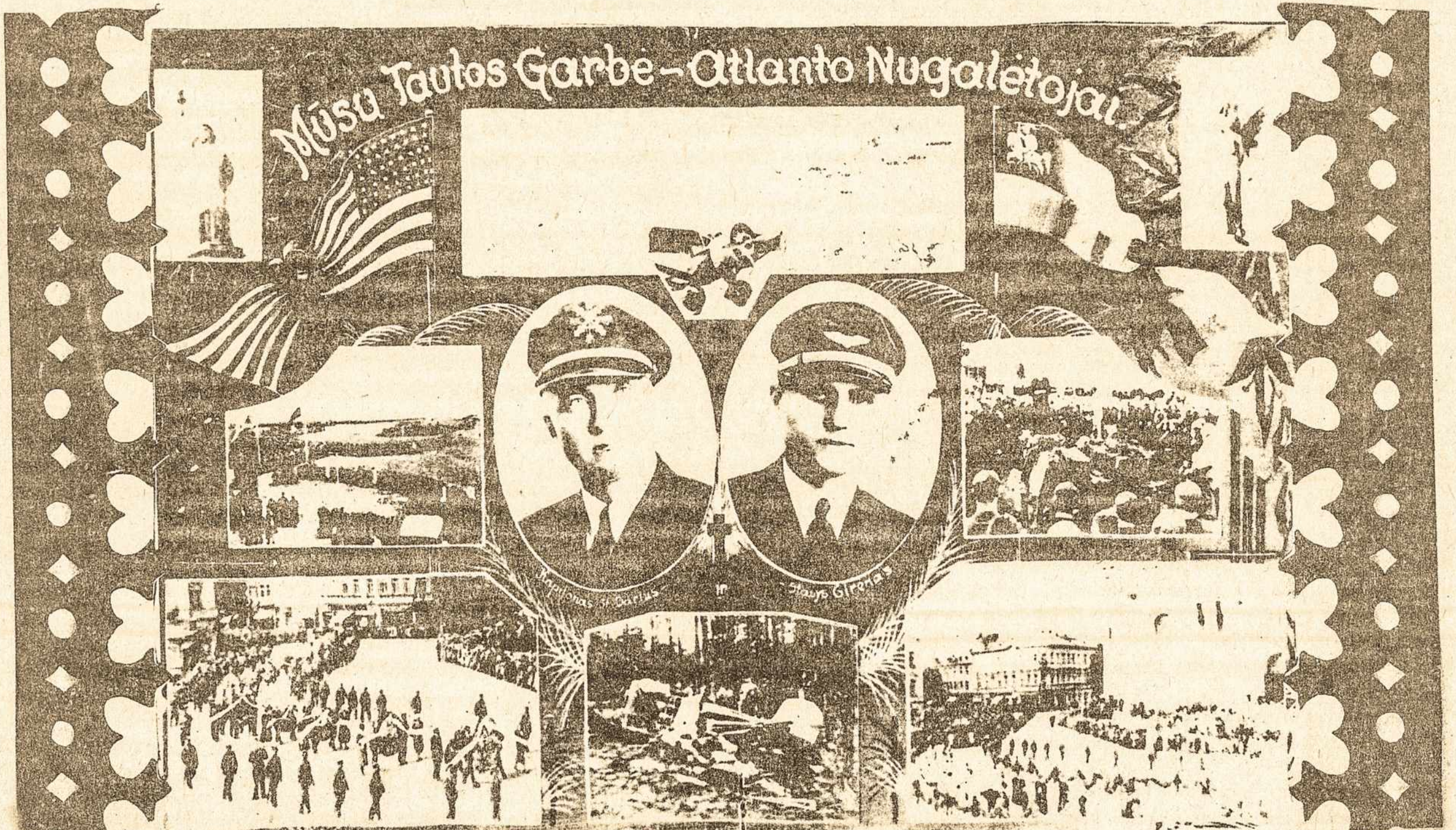
Pažymėtina, kad maždaug tuo laiku (1883-1889) Prūsijoje pasirodė pirmieji lietuviški laikraščiai „Aušra“ ir „Varpas“. Gumbinėje, Tilžėje ir kituose miestuose veikė lietuvių kultūrinės draugijos. Visa tai, be abejo turėjo įtakos ir jaunajam mokslininkui ir jo nuotaiką prieš vietos prūsų valdžią, kuri visomis jėgomis naikino lietuvių Rytų Prūsijoje.

Laimėjimai

Už mokslinį darbą apie foraminiferus ir jų dauginimosi išaiškinimą 1894 metais F. Šaudinis gavo gamtos mokslų daktarato laipsnį. Jam buvo pasiūlyta dirbti San Francisco zoologijos institute, vėliau buvo pakviestas į Londono ir Kembridžio institutą profesoriaus pareigoms. Mokslo draugijos jį kvietė savo korespondentu ar garbės nariu. Bet tas mūsų lietuviškas kuklumas pasirodė ir pas Šaudinį. Garbė jo visai neįaudino. Jis atsidėjo darbui ir pasirinko ramų Istrijos miestelį prie Adrijos jūros, kur sutiko būti vokiečių zoologijos stoties direktorium.

Tarp jo tylaus darbo pasėkų, kaip tik pirmoje vietoje paminėtina iki to meto nežinomas sifilio ligos sukėlėjas.

Irodymui savo darbu tikrumu Šaudinis du kartus samoningai užsikrėtė amebine dizenterija. Jos pasekmės vistik buvo sunkesnės. Jau grįžtant iš Lisabonos, laive jam buvo padaryta viena operacija, o kita vėliau Hamburge. Mokslininkas vos sulaukęs 35 metus

APIE VAKARŲ LIETUVĄ IR JOS GYVENTOJUS

Nors vakariniai lietuviai šešis šimtmečius išbuvo vokiečių valdžioje ir buvo išnaudojami ekonomiškai, germanizuojami per dvarus, mokyklas, bažnyčią, kariuomenę, tačiau dar 19 šimtmečiuje, ypač gyvenusieji buv. Rytprūsių šiaurinėje dalyje ir Klaipėdos krašte, išsaugojo savo kalbą, papročius, savitą materialinę kultūrą. To krašto lietuvių gyvenime reiškėsi kultūrinė visuomeninė veikla, kai kuriais atvejais peržengusi šios teritorijos ribas ir vėliau turėjusi

reikšmės visos lietuvių tautos kultūriniam gyvenime. Prisiminkime nuopelnus Vydūno ir kit.

TYRINĖJIMAI

19 amžiuje vokiečių tyrinėtojai lietuvių gyvenimą Prūsijos šiaurinę dalį dar vadino Lietuva. (Šis vardas dar oficialiai vartota ir septynioliktame ir aštuonioliktame šimtmečiuose) (Prūsijos valdžios įstaigose). 20 amžiuje pirmosios pusės lietuvių literatūroje mėgtas vartoti „Mažosios Lietuvos“ terminas. Patys vietos gyventojai save vadindavo lietuvininkais arba lietuvininkais.

Etnografinio pobūdžio duomenų

apie Prūsijos lietuvius randama nuo pat pirmosios lietuviškos knygos M. Mažvydo katekizmo (1547 m) pasirodymo. Jo prakalboje užsimenama apie pagonybės liekanas to meto lietuviuose. Nemaža etnografinės medžiagos pateikė XVI-XVIII amžių vokiečių tyrinėtojai. XVI a. pabaigoje K. Kenenbergeris Prūsijos žemėlapyje aiškina aprašinėja apie Isrutės apylinkių gyvenimą ir vėliau 1744 m. buvo paskelbta parašyta T. Lepnerio knygelė „Prūsų lietuvis“. Šiame 15 skyrelių darbe pateikiama vertingų duomenų apie Prūsijos lietuvių buitį: pastatus, drabužius, valgius, bei gėrimus, šeimos narių tarpusavio santykius, krikščynas,

vestuves, laidotuves, šokių, žaidimų, muzika gydymosi būdą, rašoma apie prietarus, tautosaką, kalbą ir kit.

Nemaža Prūsijos lietuvių buities vaizdų yra K. Donelaičio „Metuose“ Etnografinių pažiūrų ypač vertingi L. Rezos komentarai.

Dėl Prūsijos valdžios vartotų germanizmo priemonių šio krašto lietuvių etninė teritorija ėmė tirpti. Tai pastebėję ano meto vokiečių tyrinėtojai stengėsi surinkti tautotyfinę medžiagą, kol ji neišnyko visiškai.

Tam tikrą indėlį į Prūsijos lietuvių istorijos etnografijos tautosakos ir kalbos tyrinėjimus įnešė XIX - XX a. pradžioje veikusios mokslo draugijos ir jų leisti testiniai leidiniai: 1829-1845 m. Karaliaučiuje. Jų tęsinys dar buvo išleistas ir 1864 - 1922 m. laikotarpy.

MYLĖTOJŲ DRAUGIJA

Grupė šio krašto lietuvių mylėtojų ir tyrinėtojų 1879 m. Tilžėje įsteigė Lietuvių literatūros draugiją, kuri savo metu pasidarė lituanistinių tyrinėjimų centru. Tos draugijos tikslai buvo lituanistinės medžiagos rinkimas, tyrinėjimas ir skelbimas. Jai priklausė įžymūs to meto vokiečių mokslininkai ir lietuviai kultūros veikėjai. Draugija turėjo nemažą biblioteką, rankraštyną, istorinės ir archeologinės medžiagos rinkinius. Tačiau gausiausi buvo etnografiniai rinkiniai 1905. Tilžėje buvo įrengtas vadinamasis „Lietuvių namelis“ kuriame buvo sukaupta etnografinių eksponatų nuotraukų, aprašų.

(iš 7 psl.)

mirė 1906 m. birželio 22 d.

Prisimindami prūsų lietuvius šandien lenkiame galvą ir prieš vieną jo sūnų mokslininką, gamtos mokslų daktarą. Donelaičio būrų palikuonį Fricą Richardą Šaudinį.

Literatūra:

J. Lelis, BLYŠKIOSIOS PABAISOS AT-
RADĖJAS F. R. ŠAUDINIS, Vilnius 1971

Dail. Petras Rauduvė

Žvejų uostas Neringoje

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Tąsa iš praeito Nr.)

Stefanija Rūkienė

NAUJI KOLCHOZININKAI

Tik mums papietavus, atbėga pasiuntinė mergaitė ir liepia visiems ketvirtą valandą susirinkti kolchozo raštinėn. Pasiuntinė paprastutė, plaukai lygiai sušukuoti ir supinti į dvi kasytes. Suknutė perkelinė ir paprasčiausio kirpimo. Matyti, kad ji yra dar mokinukė. Mūsų pavardes iš sąrašo skaito kiek iškraipydama. Jos balsas skamba įsakančiai, nes perduodami kolchozo pirmininkų žodžiai, kurie yra ne kas kita kaip įsakymas, ir jiems niekas nesipriešina. Nesipriešiname ir mes ir paskirtu laiku nueiname raštinėn.

Raštinės pastatas stovi baloje, kaimo viduryje. Apylink pastatą yra didelė aikštė, kurioje auga krūmai ir telkšo vandens klanai. Pastatas žemas, keturkampis, sienos sukrauta iš netašytų apvalių rąstų, stogas lentinis ir plokščias. Atrodo, kad toji raštinė tupi balos viduryje, kaip varlė išvertusi akis. Ar bus čia kada nors aikštė? Greičiausia, kad ne. Jau dešimt metų praėjo, bet niekas tos žemės lopo netvarkė ir, matyt, niekas tuo nesirūpina. Pačiam pastatui, kuris prime-

na lietuvišką jaują, tokia aplinka net labai tinka.

O vis dėlto ši įstaiga stūkso pačiame kaimo centre ir žino savo vertę. Čia renkasi svari kolchozo vyresnybė, prieš kurią dreba suvargę, apdriškę ir išbadėję kolhozininkai, atitremti iš visų Sibiro ir europinės Rusijos pakraščiu. Ir kaip nedrebėsi, kad nuo jų malonės, sąžinės ir teisingumo priklauso visas tavo gyvenimas.

Prieiname prie durų. Nėra jokio koridoriaus, tik pora medinių laiptukų. Durys storų lentų, o jų rankena kalvio nukalta ir labai gremėzdiška.

Įeiname į didelį kambarį, kuris vadinamas sale. Grindys nedažytos ir gerokai purvinos. Ant priešakinės sienos, pačiame centre, kabo Stalino paveikslas, bet nepapuoštas. Matyti keli plakatai iš ūkinio gyvenimo. Viename kombainas piauna rugius, o apačioje parašas: „Pirmoje eilėje atiduok grūdų duoklę valstybei“.

Dairomės, kur galima prisėsti. Pasieniuse keletas suolų, padarytų iš neobliuotų ir nedažytų lentų. Prie centrinės sienos stovi stalas ir kelios taburetės. Kėdžių nesimatė, nes juk tai būtų buržujų išmislas, kurio jau atsikratyta. Gal tikriau pasakius, čia negyventa buržujų, todėl nebuvo iš ko atimti kėdžių ir jų čia pasistatyti.

Gale salės lentomis atitvertas pastato galas ir padalintas į du skyrius. Tai buhalterija ir kambarėlis kompartijos darbuotojams ir svečiams iš rajono. Tais svečiais būna tik komunistai, kurie čia atvažiuo-

ja visokiais reikalais.

Pastoviniuojame, salėje pasidairome ir matome, kad jau praėjo tie laikai, kada buvome kviečiami sėstis. Atsisėdome neprašomi. Atrodo, kad mandagumas reikalingas tik kapitalistiniuose kraštuose.

Ateina dar ir daugiau nepažįstamų lietuvių. Jie sveikinasi galvos linktelėjimu, nes jau pradėdame bijoti ir ranką vieni kitiems paspausti. Susirenkame visi į vieną kampą ir šnekamės.

Ukrainiečiai renkasi į kitą kampą ir tylutėliai kalbasi, bet rankomis smarkiai mosikuoja. Visi jie iš lenkų valdytų Ukrainos sričių ir savo elgesiu mums primena lenkus.

Mus daugiau domina moldavai. Tai daugiausia moterys su vaikais ir paaugliai. Jų juodos akys ugningai žiba, o veidai baltai rausvi ir skaistūs. Moldavės mums kiek primena čigones. Kalboje girdisi gana daug lotyniškų žodžių. Atrodo, negyventa turtingai. Dabar vašara, saulutė kepina, o jos dėvi avies kailio liemenėmis, berniukai ant galvų užšimaukšlinę aukštas kailines kepures. Jie visi laikosi atskiroje grupėje. Tautybės dar nenori maišytis, nors mus čia atvežė, kad paskėstumė tame tautų mišinyje, o kurie dar išliks gyvi — kad ištautėtų ir surusėtų.

Raštinės durys atviros ir ten tupinėja kolchozo buhalteris. Tai raupuotas apie keturiasdešimt metų vyras. Apsivėngęs visai prastai. „Čiortavoj koža“ — velnio odos kelnės ir ilga palaidinė, kurias rusai labai mėgsta. Lyginu jį su Lietuvos įstaigų tarnautojais. Labai didelis skirtumas — pono ir elgetos vaizdas.

LIŪDNA TIKROVĖ LIETUVOJE

Jau gana daug kartų teko pastebėti: kai tik laisvajame pasaulyje pasklinda daugiau žinių apie spaudą ir persekijimus okupuotoje Lietuvoje, žiūrėk ir pasirodo koks Lietuvos vyskupo ar kurio vyskupijos valdytojo laiškas, kur dėstoma, kokia dabar Lietuvoje tikybos laisvė, kaip ten atdaros bažnyčios ir kaip ten visi gali melstis, kiek kam patinka.

Skaitant tokius aukštųjų dvasininkų pareiškimus, kiekvienam tuojau ateina į galvą, kaip čia gali būti. Visiems labai gerai žinomi faktai, tą skelbia ir pačių okupantų spaudoje, kad eilė bažnyčių Lietuvoje, net ir Vilniaus katedra, uždaryta ir panaudojama pasaulietiškiems tikslams, o kai kurios Vilniaus bažnyčios net naudojamos sandėliams.

Visiems žinoma, kad uždarytos Vilkaviškio, Telšių seminarijos, į Kauno seminariją tegali įstoti tik labai ribotas naujų kandidatų skaičius. Stojantiems daromos įvairiausios kliūtys, jie komunistų agentų atkalbinėjami, nelengva jiems gauti reikalaujamas okupantų valdininkų liudijimus.

Lietuvoje, kurios daugumas gyventojų yra katalikai, negali išeiti nė vienas katalikiškas laiškas, negalima laisvai spausdinti net katekizmo, maldaknygių, Šv. Rašto tekstų. Jei išleidžiama kas retais išimtiniais atvejais, tai daugiausia propagandiniais tikslais, ir vietiniai žmonės to laisvai negali gauti. Pačių maldaknygių toks trūkumas, kad žmonės kartais moka po keliasdešimt rublių, kad tik nuo ko atpirktų.

Iki paskutinio laiko prievartos keliu du Lietuvos vyskupai — Julijonas Steponavičius ir vysk. V. Slatkevičius — laikomi namų arešte, negali savo gnomų lankyti, gyvena savotiškame ištremime. Tokių atsitikimų net žiauriausio carizmo metu buvo labai reta.

Suvaržytoji kunigų seminarija, patys kunigai ir net vyskupai yra ateisto Rugienio kontrolėje. Kaip gi atrodytu, jeigu Lietuvoje būtų ateistinė propaganda ir jos agitatoriai pavesti kontroliuoti kuriam kunigui ar vyskupui?

Plačiai skelbiama, kad Bažnyčia yra atskirta nuo valstybės. Taip yra ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse, bet čia ir valstybė atskirta nuo Bažny-

čios. Valstybė nesikiša į Bažnyčios reikalus. Tuo tarpu okupuotoje Lietuvoje valstybė katalikų Bažnyčioje nori būti galingesnė už patį popiežių. Okupantų pastatytieji pareigūnai kišasi į kunigų paskyrimus, veiklesnius kunigus verčia kur nublokšti užkampį, vaikus bažnyčioje mokančius kunigus uždarinėja į kalėjimus. Vaikams draudžiama Mišioms patarnauti ir jungtis į bažnytinį veikimą — esą, jie nepilnamečiai, tačiau nepilnamečiams dėtis prie raudonųjų spaliukų, komjaunuolių ne tik draudžiama, bet net verčiama mokyklose ir visomis kitomis progomis.

Tai tik maža dalis faktų iš okupuotos Lietuvos gyvenimo. Juk ten katalikai neturi jokios žodžio, susirinkimų, spaudos laisvės, gyvena kultūrinės vergijos laikus, draudžiama net bažnytinė labdara. Mokytojai, valdininkai sekami ir terorizuojami, kad nelankytų bažnyčios. Jų sąžinė prievartaujama, verčiant prieš savus įsitikinimus klasėje skleisti ateistinę propagandą.

Visi tie faktai labai gerai žinomi patiems okupantams, žinomi Lietuvos gyventojams, žinomi ir išeiviams. Ir kai tokių faktų akivaizdoje paskelbiamas kurio nors Lietuvos vyskupo, kurio nors Lietuvos vyskupijos valdytojo laiškas, kad Lietuvoje yra tikybos laisvės, visiems labai aišku, kad toks pareiškimas atsirado moralinės ar fizinės prievartos keliu. Tokie laišakai tai nauji įrodymai, kad net ir aukščiausieji Lietuvos ganytojai nepaliekami be prievartos.

Užtat tokie laišakai nė nepasirodo laisvoje užsienio lietuvių spaudoje, nes niekas jais netiki. Jei jie perspausdinami, tai tik komunistiniuose laikraščiuose, kurie leidžiami tik lietuviškais žodžiais, bet kurių dvasia yra Maskvos okupantų tarnyboje. Tas dar labiau laisvajam pasauliui išryškina, kad tokie aukštųjų Lietuvos dvasininkų pareiškimai tai okupantų prievartinis veiksmas. Jie teparodo, kokia didelė prievarta ir koks didelis sąžinės laisvės varžymas Lietuvoje, kad net patys aukščiausieji okupuoto krašto dvasininkai neturi žodžio laisvės, o turi pasirašyti, ką ateistas Lietuvos Bažnyčios valdytojas Rugienis diktuoja. Šitokie pareiškimai laisvajame pasaulyje pasiekia visai priešingų rezultatų, negu okupantai nori.

J. Pr.

VIEŠA PADEKA

Ištikus mane širdies smūgiui, jaučiu didelę pareigą viešai padėkoti per lietuviškos spaudos skiltis žemiau išvardintiems asmenims:

Visų pirma nuoširdus dėkingumas priklauso mano krizės metu buvusiam Hospital Brasilia ligoninėje, R. Galvão Bueno, 257, D. Gerb. P. Dr. João Miguel Rojas Filho, kurio dideliu rūpestingumu mano sveikata taip labai pagerėjo, kad šiandien jau esu namie, nors gydymas tebetęsiamas toliau.

Taip pat didžiulė padėka priklauso mano didiesiems bičiuliams, lankiusiems mane ligoninėje ir visokeriopai moraliniai paguodusiems, t.y. Sr. dr. Hiroshi Chmaje, dr. Reinaldo Cassali, ing. José Brito Conceição, ing. Mizaél Oliveira, Departamento Juridica "AGE" direktoriui Dr. Geraldo A. Jesus Antonio Souza Neves, "Diario Popular", "Folha de Tarde" žurnalistams-kolegoms, ir ypatinga padėka Deice žurnalistui snr Vicente Gillioti, kariuomenės lt. João Colavito; ir ypatinga padėka priklausanti ponui kapitoniui Juozui Čiuvinskiui, kuris iš lankytojų buvo vienintelis lietuvis.

Visiems čia mano išvardintiems ir nepaminėtiems pavardėmis, nuoširdus lietuviškas ačiū ir neužmirštamas dėkingumas.

MELDUTIS LAUPINAITIS

"AGE" Departamento Juridico
Diretor R. Publicas
R. Xavier de Toledo, 161-14a
Fone: 36-1756, São Paulo.

Naminę gamina

Sausio 25 "Sovietskaja Litva" Vilniuje straipsny "Nusikalstamas verslas" rašo, kad padarius septynis šimtus kratų, buvo išpilta šimtai litrų naminės degtinės, apie 20 tūkstančių litrų brogos (degtinei raugas) ir paimta 230 degtinei varyti aparatų. Ypatingai pasižymėjęs esąs Šalčininkų rajonas, kur paimta 72 aparatai ir išpilta 13 tūkstančių litrų brogos. Apytikriai esą apskaičiuota, kad 50-je baudžiamųjų bylų duomenys rodo, jog brogai būvę sunaudota 1070 kg ruginių miltų, daug cukraus ir bulvių. (Elta)

Vienas iš dviejų

Niekuomet gyvenime nereikia rūpintis, nes visuomet išeina vienas iš dviejų: arba gerai arba blogai.

Jeigu išeina gerai tai nėra ko rūpintis, o jei blogai tai vienas iš dviejų: ar susirgsi ar ne. Jeigu nesusirgsi ta nėra ko rūpintis, o jei susirgsi tai vienas iš dviejų: ar pasveiksi ar numirsi. Jeigu pasveiksi tai nėra ko rūpintis, o jei numirsi tai vienas iš dviejų: arba eisi į dangų ar į pragarą. Jeigu eisi į dangų tai nėra ko rūpintis, o jeigu į pragarą tai sutiksi tiek pažįstamų su kuriais turėsi sveikintis kad nebus laiko kada rūpintis.

"LAIŠKŲ LIETUVIAMS" KONKURAS

Skelbiamas konkursas parašyti straipsniui, tema "Kas padeda ir kas kenkia išlikti lietuviškajai išeivijai". Straipsnis turi būti ne ilgesnis kaip 3000 žodžių, pasirašytas slapyvardžiu ir, įdėjus autoriaus tikrąją pavardę, adresą bei telefoną atskirame vokelyje; atsiųstas "L.L." redakcijai iki šių metų gruodžio 15 dienos adresu: Laiškai Lietuviams, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. Konkursui atsiųsti straipsniai tampa redakcijos nuosavybe ir gali būti spausdinami "Laiškuose Lietuviams."

Už geriausius straipsnius

skiriamos penkios premijos: I — 150 dol., II — 100 dol., III — 75 dol., IV — 50 dol. ir V — 25 dol. Premijų mecenatai: dr. Leonas Kriaučeliūnas — 200 dol., Vincas ir Ona Kuliešiai — 100 dol., Stefanija Rudokienė — 50 dol. ir dr. Ferdinandas Kaunas — 50 dol.

Konkurso vertinimo komisija bus paskelbta vėliau. Laimėtojam premijos bus įteiktos "Laiškų Lietuviams" koncerte 1974 vasario 2, šeštadienį, Jaunimo centre. Meninę programą atliks Gina Čapkauskienė ir Nerija Linkevičiūtė.

MŪSŲ ŽINIOS

KVIEČIAM Į ONINES

Šį sekmadienį, liepos 22
Zelinoje bus pagerbtos vi-
šos Onos.

11 val. šv. mišios uz O-
nas.

16 val. Jaunimo namuos
jauki šeimyniška arbatėlė.

Kviečiame visus dalyvaut.
Liet. Kat. Moterų Draugijos
Valdyba.

PIRMA KARTĄ IŠGIRSIT

S. Paulo lietuvaitę solistę
Julija Ažuolaitę. Nauji ar-
tistai rengia linksmą trum-
pą vaidinimą RAGANIUS,
arba „Kukis ir Gugis“. Bus
ir vaišės (Jei atsinešit sa-
vo pyragų! O jei pamirštu-
te atsinešti, "paskolinsim
ar pasidalinsim atsargi-
niais" — alkanas neliksit.

Šeiminkės sako, jog
bus ir labai gardžios arba-
tėlės, ar ko kita.

Ir kame visa tai bus?

Nagi, MŪSŲ LIETUVOS
sidabrinės sukakties pami-
nėjime, liepos 29 dieną,
Moókoje, Šv. Kazimiero
parapijos salėje, po mi-
šių. O kas norės čia daly-
vauti mišiose, jos bus ne
17 valandą, o lygiai 15 v.
Rengėjai.

SŪNUS SUSITIKO TĖVA"

Ką tik atvykęs iš Monte-
video T. Provinciolas Ge-
diminas Kijauskas papasa-
kojo apie ten nukeliavusį
mūsų "Nemuną".

Nemunas su svečiais lai-
mingai pasiekė Montevide-
o liepos 15 dieną apie 15.
30 valandą. Lietuvių para-
pijos salėje svetingi urug-
vajiečiai tuoj išsivežė ne-
muniečius ir svečius į sa-
vo pastoges. Tos pačios
dienos vakare, Urugvajaus
Liet. Kultūros Dr-jos salė
je "Nemunas" pasirodė
drauge su Urugvajaus taut.
šokių ansambliu "Ažuoly-
nas", sūnus su savo tėvu.

Kaip tik tą dieną Ažuoly-
nas minėjo savo penkerių
metų darbuotės sukaktį.

Buvo įdomu stebėti, kaip
"tėvas" su "sūnumi" susi-
tiko scenoje. Juk Nemu-
nas susikūrė 1970 m. pra-
džioje, paties jaunimo ini-
ciatyva, po Urugvajaus kon-
certinės viešnagės S. Pau-
lyje bei Rio de Janeire.
Šiuo atveju "sūnus" Ne-
munas nedarė gedos savo
"tėvui" Ažuolynui scenoje,
nors nemuniečiai ir buvo
gerokai pavargę po ilgos
kelionės.

Pirmadienį, liepos 16 d.
po pietų, daugumas nemu-
niečių drauge su ažuolynie-
čiais susitiko parapijos sa-
lėje su kun. G. Kijausku, S.
J., diskutuoti lietuviškos
veiklos klausimus.

Jonas Lukoševičius, nuo
pat pradžios vadovaujans
Nemunui, džiaugiasi, kad
kelionė iki šiol gerai sekė-
si.

Apžiūrėję Montevideo
miestą, liepos 18 nemunie-
čiai su svečiais išvyko į
Buenos Aires ir kitas Ar-
gentinos vietas. Ir ten
jie žada pasirodyti lietuvių
kolonijose. Grįždami na-
mo žada dar sustoti Monte-
video ir gale mėnesio būti
namie.

G. K. K.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Visi norintieji pasinaudot
papigintu ekskursijos bilie-
tu į Šiaurės Ameriką malo-
nėkite užsiregistruoti ne vė-
liau, kaip iki šio mėnesio
20 dienos. Tai paskutinis
terminas.

Registraciją ir visas infor-
macijas šiuo reikalu teikia
advokatas p. Algirdas Slie-
soraitis. Jo telefonai darbo
valandomis yra šie:

269-7793 ir 61-2993.

Maloniai kviečiame visus liepos 29. atsilankyti i „MŪSŲ LIETUVOS“ 25 METŲ SUKAKTIES MINĖJMA

SĖKMINGAI BAIGĖSI PARODA

„Rūtelės“ šokėjai, vadovaujami Te-
resės Aleknavičiūtės, prieš keletą tūk-
stančių žiūrovų pašoko septynis tauti-
nius šokius ir tuo pačiu atliko pasku-
tinę oficialią programos dalį. Trečioji
metinė pabaltiečių paroda, tęsusi 10
dienių, uždaryta.

Tikro lankytojo skaičiaus dar nenu-
statė, bet parodos informacinio lape-
lio išdalinta trys tūkstančiai. Lankyto-
jų proporcingai keturis kart daugiau,
negu prieš tai įvykusioje paveikslų pa-
rodoje. Daugelis svečių savo įspūdžius
įrašė lankytojų knygon.

Kaip ir pernai, kiekvieną vakarą bu-
vo meninės programos, kurių lietuviai
parodė didesnę dalį: šoko Nemunas,
Žilvitis, Rūtelė (du kartus), buvo rody-
tos Lietuvos ir lietuvių veiklos skaid-
rės. Daug kas sakėsi atėjęs dėl to, kad
matė televizijos žinių reportažus. Įdo-
mu pastebėti, kad tarp kitų svečių kny-
gos įrašų yra ir pastaba: „Malonu dau-
giau sužinoti apie kraštus, apie kuriuos
tiek daug girdime.“

IŠVYKO Į ŽIEMOS STOVYKLĄ

Dvidešimt septyni stovyklautojai
ir septyni vadovai išvyko į p. Šimkū-
nų ir p. Valavičių vasarvietes Sta. Iša-
bel vietovėje stovyklauti liepos 18-25.

Šeiminkės - p. Adelė ir p. Elena,
kurios ir vasarą vaikais rūpinosi. Sto-
vyklos talkininkai: Vanda Pilipavičiū-
tė, Audra Vosyliūtė, Aurora Drauge-
lytė, Nancy Narbutytė, Oleg Shuko-
wski, Gilberto Dilys, Clemente Silic-
kas. Kun. A. Saulaitis stovyklai vado-
vauja.

KVIEČIAM APSILANKYTI TĖVAI

Stovyklautojai ruošia programą sa-
vo tėvams ir broliukams bei sesutėms
sekmadienį, liepos 22. Mišios bus at-
našaujamos koplytėlėje netoli stovyk-
los 11 val ryto. Popiet - tėvų ir vaikų

bendri žaidimai, stovyklautojų pasiro-
dymai, dainos ir sporto žaidynės. Tė-
vai prašomi atsivežti sau maisto, o ge-
rą nuotaiką ir gražiu priėmimu pasirū-
pins stovyklautojai.

PLATINAMAS ŽINYNAS - 1973

Brazilijos lietuvių žinynas, išleistas
šio mėnesio pradžioje, gaunamas kle-
bonijose, Br. Šukevičiaus spaustuvėje,
São Caetano pas. J. Bajoriną, Casa Ver-
dėje pas Jurgį Matelionį.

Žinyno kaina - Cr\$5.00. Turi 104
puslapius, apie 1000 Brazilijos ir kitų
kraštų lietuvių antrašų, įvairių inform-
macijų apie liuanistines studijas, orga-
nizacijas, spaudą, stovyklas, pasaulines
lietuvių įstaigas ir nemažą lietuvių pre-
kybininkų ir profesionalų sąrašą.

ATSIPRAŠOME, KAD 9 ir 10 psl.
ŠI KARTĄ IŠĖJO GEROKAI SULO-
PYTI. BUVO PAGEDUS PAGRINDI-
NĖ REDAKCIJOS MAŠINA IR ME-
CHANIKAI PER KETURIAS DIE-
NAS NEATĖJO PATAISYTI' TEKO
RAŠYTI SENAJA MAŠINA.

LIETUVIS GYDYTOJAS

Dr. ANTANAS ŠIAULYS
Chirurgija, neurologija, kli-
nika.
R. dos Trilhos, nr 1822
Moóca. Tel 92-39-91

DR. VICTOR P. SAULYTIS

CIRURGIÃO-DENTISTA-SANITA-
RISTA, C.R.O. NO. 727 PELA UNI-
VERSIDADE DE SAO PAULO.

CLINICA-CIRURGIA-PROTESE-
RX. ADULTOS E CRIANÇAS.

Gydo dantų smegenis ir kanalus.
Priima nuo 14 iki 20 valandos, ir
šeštadieniais.

R. França Carvalho, 121, Moóca,
Užpakalyje lietuvių mokyklos.

Telefonas: 292-28-26.

MŪSŲ
LIETUVA

MOSSA LIUANIA
Casa Postal, 0421
01000 São Paulo, SP
*
Diretor Responsável
DR. JOSÉ FERREIRA CARVALHO
Redator Jonas Klibytis

METINĖ PRENUMERATA: 30 kt. GARBĖS PRENUMERATA: 150 kt.; Praskiro
numerio kaina: 60 centavų. Užuojamos ir sveikinimai nuo 10 kt., pagal didumą.
Dėl kitų skelbimų tartis su administracija.

Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy, pertvarko savo spozitūra. Neatsi-
raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išre-
kia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kaibą ir turinį redakcija neatsa-
ko. Laikraštis spaudinamas antradieni. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10
puslapiams redakcijai iteiktini nevēliau, kaip iki pirmadienio pietų.